

Procedury na wypadek zagrożeń zewnętrznych

I. Cel procedury:

Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego wszystkich uczniów ze szczególnym uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz nauczycieli i pracowników obsługi administracji na wypadek zagrożenia zewnętrznego.

II. Podstawy prawne uruchomienia procedury:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949);
2. Uchwała Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie „**Narodowego Programu Antyterrorystycznego na lata 2015–2019**”;
3. Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych;
4. Ustawa z dnia 3 lutego 2017 o zarządzaniu kryzysowym;
5. Ustawa z dnia 15 września 2015 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
6. Ustawa z dnia 21 kwietnia 2017 r. o systemie informacji oświatowej;
7. Ustawa z dnia 23 marca 2017 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich;
8. Ustawa z dnia 12 kwietnia 2016 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
9. Ustawa z dnia 29 kwietnia 2015 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

III. Przedmiot i zakres stosowania procedury:

Procedura dotyczy stwierdzenia zagrożenia lub możliwości jego wystąpienia oraz symptomów wskazujących na podjęcie koniecznych czynności przez administratora obiektu, dyrektora (osób wskazanych) placówki związanych z zapewnieniem uczniom i pracownikom szkoły bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego. Procedura określa sposób postępowania na wypadek:

1. Podłożenia ładunku wybuchowego.
2. Zagrożenia niebezpiecznymi środkami chemicznymi.
3. Wtargnięcie napastnika z niebezpiecznym narzędziem lub bronią.
4. Groźba zamachu terrorystycznego.

IV. Uprawnienia i odpowiedzialność osób realizujących konieczne działania:

1. Zespół zarządzania w sytuacji zagrożenia:
 - ✓ dyrektor szkoły - podejmuje czynności związane z sytuacją zagrożenia, wdraża obowiązującą procedurę, kieruje i zarządza procesami bezpieczeństwa w placówce. Wydaje dyspozycje i polecenia pracownikom, powiadamia odpowiednie służby oraz kontroluje przebieg zastosowanej procedury;
 - ✓ wicedyrektor szkoły – pod nieobecność dyrektora placówki, podejmuje czynności związane z sytuacją zagrożenia;
 - ✓ sekretarz szkoły – powiadamia dyrektora (pod jego nieobecność) o zaistniałym zagrożeniu i podejmuje czynności związane z sytuacją zagrożeń.
2. Za uruchomienie i anulowanie alarmu w placówce odpowiada woźny placówki.
3. Decyzję o ewakuację uczniów i pracowników podejmuje dyrektor szkoły a pod jego nieobecność wicedyrektor.

4. Odpowiednie służby powiadamia dyrektor szkoły lub osoba, która zauważyła zagrożenie.

V. Sposób postępowania

Ad. 1. Podłożenia ładunku wybuchowego.

a) Zgłoszenie o podłożeniu bomby.

- Po ogłoszeniu alarmu i zarządzeniu ewakuacji zachowaj spokój.
- Nie używaj telefonu komórkowego.
- Ustaw uczniów w parach i przelicz.
- Zadbaj o uczniów ze SPE.
- Zabierz dziennik, listę uczniów z numerami telefonów do rodziców.
- Opuść z uczniami miejsce zagrożonego wybuchem przemieszczając się po wyznaczonych drogach ewakuacyjnych.
- Udaj się na miejsce ewakuacji - boisko trawiaste do piłki nożnej.
- Sprawdź, czy wszyscy uczniowie doszli do wyznaczonego miejsca.
- Powiadom rodziców o miejscu odbioru dzieci.
- Po przybyciu Policji na miejsce incydentu bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
- Bezwzględnie wykonuj polecenia funkcjonariuszy.

b) Przesyłka z podejrzaną zawartością w formie płynnej lub stałej (proszek, pył, galareta, piana itp.)

- Nie dotykaj jej! Nie otwieraj! Nie wączaj!
- Połóż na płaskiej powierzchni.
- Jeśli podejrzana przesyłka jest uszkodzona, przykryj ją delikatnie.
- Zamknij okna.
- Wyłącz systemy wentylacji i klimatyzacji.
- Opuść pomieszczenie zamykając je tak, aby nikt nie wszedł.
- Powiadom dyrektora szkoły.

Ad. 2. Zagrożenie niebezpiecznymi substancjami chemicznymi.

a) Rozlana substancja

- Nie dotykaj i nie wączaj podejrzanych substancji.
- Nie sprzątaj proszku, nie ścieraj cieczy.
- Zabezpiecz substancję jeżeli masz taką możliwość.
- Poproś uczniów o zabezpieczenie dróg oddechowych.
- Wyprowadź uczniów z zagrożonego pomieszczenia.
- Wyłącz klimatyzację i wentylację.
- Zamknij drzwi na klucz.
- Zawiadom dyrektora szkoły o zagrożeniu.
- Udaj się z uczniami w bezpieczne miejsce.
- Zaopiekuj się uczniami ze SPE i osobami poszkodowanymi.
- Nie opuszczaj budynku, oczekuj na decyzję dyrektora szkoły.
- Dyrektor powiadamia o zagrożeniu pracowników i uczniów, nakazując pozostanie w salach lekcyjnych.

b) Rozpylenie gazu

W klasie

- Poproś uczniów o zabezpieczenie dróg oddechowych i oczu (nie trzeć oczu, nie przetykać śliny)
- Otwórz okna i drzwi.
- Ustaw uczniów i przelicz.

- Zadbaj o uczniów ze SPE.
- Zabierz dziennik, listę uczniów z numerami telefonów do rodziców.
- Opuść z uczniami miejsce zagrożone przemieszczając się po wyznaczonych drogach ewakuacyjnych.
- Powiadom dyrektora szkoły o zdarzeniu.
- Udaj się na miejsce ewakuacji - boisko trawiaste do piłki nożnej.
- Sprawdź, czy wszyscy uczniowie doszli do wyznaczonego miejsca.
- Powiadom rodziców o miejscu odbioru dzieci.
- Po przybyciu Policji na miejsce incydentu, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
- Bezwzględnie wykonuj polecenia funkcjonariuszy.

Na korytarzu

- Zamknij i uszczelnij drzwi pomieszczenia.
- Otwórz okna i posadź uczniów przy oknach.
- Zaopiekuj się uczniami wymagającymi pomocy (np. w przypadku gazu pieprzowego zdjąć biżuterię, okulary, przemyć oczy, zastosować zimne okłady).
- Powiadom dyrektora szkoły o zdarzeniu.
- Oczekuj na pomoc.

Ad.3. Wtargnięcie napastnika z niebezpiecznym narzędziem lub bronią.

- Kiedy wejdą napastnicy, usłyszysz strzały i jesteś blisko tego zdarzenia **połóż się twarzą do ziemi i zakryj rękami głowę.**
- Jeżeli widzisz napastnika nie uciekaj.
- Uciekaj kiedy wiesz, że ucieczka się powiedzie.
- Po opuszczeniu budynku powiadom policję.

a) Pozostanie w budynku – zabarykadowanie się

- Jeżeli nie miałeś szansy na ucieczkę, ukryj się, zamknij drzwi na klucz, zabarykaduj się.
- Wycisz i uspokój uczniów.
- Zaopiekuj się uczniami ze SPE i uczniami, którzy potrzebują pomocy.
- Każ bezwzględnie wyciszyć, wyłączyć telefony.
- Zastłoń okno, zgaś światło.
- Nie przemieszczaj się.
- Bądź poniżej linii okien, zejźdź ze światła drzwi.
- Zejźdź z linii strzału, połóż się na podłodze.
- Jeżeli padną strzały, nie krzycz.
- Jeżeli możesz powiadom policję.
- Nie otwieraj nikomu drzwi.

b) Bezpośredni kontakt z napastnikiem

- Wykonuj bezwzględnie polecenia napastnika.
- Na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste, np.: telefon.
- Poinformuj, że nie możesz wykonać jakiegoś polecenia.
- Nie patrz terrorystom w oczy, unikaj kontaktu wzrokowego.
- Nigdy nie odwracaj się plecami do napastnika.
- Nie zwracaj na siebie uwagi.
- Nie lekceważ napastnika i nie bądź agresywny.
- Nie oszukuj terrorysty.
- Uspokój uczniów, zawsze zwracaj się do nich po imieniu.
- Poinformuj napastnika o uczniach ze schorzeniami.
- Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów.

- Zawsze korzystaj z dobrej woli terrorysty.

W przypadku działań antyterrorystycznych

- Nie uciekaj z miejsca zdarzenia, nie wykonuj gwałtownych ruchów – możesz zostać uznany za terrorystę.
- Nie próbuj pomagać służbom ratowniczym, dyskutować z nimi.
- Połóż się na podłodze, trzymaj ręce z otwartymi dłońmi najlepiej na wysokości głowy.
- Słuchaj poleceń i instrukcji grupy antyterrorystycznej, poddawaj się jej działaniom.
- Nie trzymaj oczu w przypadku użycia gazów łzawiących.
- Pytaj o pozwolenie zaopiekowania się swoimi uczniami.
- Odpowiadaj na pytania funkcjonariuszy.
- Bądź przygotowany na traktowanie ciebie jako potencjalnego terrorysty dopóki twoja tożsamość nie zostanie potwierdzona.
- Po wydaniu polecenia wyjścia – opuść pomieszczenie jak najszybciej, oddal się we wskazanym kierunku.
- Nie zatrzymuj się dla zabrania rzeczy osobistych, zawsze istnieje ryzyko wybuchu lub pożaru.

Ad. 4 Groźba zamachu terrorystycznego

a) Podejrzanie zachowująca się osoba na terenie placówki

- Dyskretnie obserwuj podejrzaną osobę.
- Podejmij współpracę z inną osobą (jeżeli jest to możliwe), która powiadomi dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji.
- Przy braku informacji zwrotnej od osoby współpracującej powiadom policję o zaistniałej sytuacji.
- Jeżeli uznasz, że osoba stwarza zagrożenie wycofaj się na bezpieczną odległość.
- Zbierz uczniów.
- Uciekaj albo zabarykaduj się w pomieszczeniu.
- Po drodze informuj o zagrożeniu osoby znajdujące się w strefie zagrożonej.

b) Podejrzany pakunek, paczka na terenie szkoły.

- Nie dotykaj, nie przemieszczaj podejrzanego paczki.
- Zabezpiecz miejsce i poproś uczniów o wycofanie się w bezpieczne miejsce.
- Zachowaj spokój.
- Nie używaj telefonu komórkowego w pobliżu podłożonego ładunku.
- Powiadom dyrektora o zagrożeniu.
- Po ogłoszeniu alarmu i zarządzeniu ewakuacji, udaj się z uczniami na miejsce ewakuacji - boisko trawiaste do piłki nożnej (min 150m od budynku szkolnego).
- Zadbaj o uczniów ze SPE.
- Po drodze informuj o zagrożeniu jak największe grono osób znajdujących się w strefie zagrożonej.
- Sprawdź, czy wszyscy uczniowie doszli do wyznaczonego miejsca.
- Powiadom rodziców o miejscu odbioru dzieci.
- Po przybyciu Policji na miejsce incydentu, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
- Bezwzględnie wykonuj polecenia funkcjonariuszy.

VI. Sposób przygotowania do ewakuacji:

a) podczas zajęć

- Sprawdź, czy wszyscy uczniowie są w klasie.
- Ustaw uczniów na trasie wyjścia do drzwi.

- Osoby ze SPE poproś do przodu.
- Przepuścić przed osobą niepełnosprawną ruchowo strumień ewakuowanych.
- Zabierz dziennik, listę dzieci z telefonami do rodziców/prawnych opiekunów.
- Wydawaj krótkie i czytelne polecenie: „ustawiamy się, wychodzimy na”.
- Wyprowadź uczniów drogami ewakuacyjnymi na wyznaczone miejsce ewakuacji.
- Podczas ewakuacji zachowaj ciszę, spokój i rozwagę.
- Sprawdź, czy wszyscy uczniowie doszli do wyznaczonego miejsca.
- Powiadom rodziców o miejscu odbioru dziecka.

b) podczas przerwy

- Uczniowie gromadzą się wokół najbliższej stojącego nauczyciela.
- Pozostali nauczyciele udają się np. w wyznaczone rejony szkoły zgodnie z wcześniej opracowanym planem i gromadzą uczniów lub udają się do klas, w których będą mieli zajęcia aby zebrać pozostałych uczniów.
- Nauczyciele z uczniami opuszczają zagrożony teren drogami ewakuacyjnymi, udając się na wyznaczone miejsce ewakuacji.
- Koordynator odpowiedzialny za osoby niepełnosprawne sprawdza zgodnie z listą identyfikacyjną, czy wszyscy uczniowie ze SPE opuścili zagrożony teren.

VII. Sposób odczytywania sygnałów alarmowych

Sytuacja zagrożenia	Sygnal podstawowy	Sygnal alternatywny
Podłożenia ładunku wybuchowego	Dzwonek nieprzerwany przez 1 min, informacja przez radiowęzeł	Sygnal dzwonka, sygnal słowny
Zagrożenia niebezpiecznymi środkami chemicznymi	Dzwonek pulsujący 5 sek., przerwa 5 sek. - przez 1 min. Radiowęzeł	Sygnal dzwonka, sygnal słowny
Wtargnięcie napastnika z niebezpiecznym narzędziem lub bronią	Alarm słowny, radiowęzeł, dziennik elektroniczny	Sygnal słowny
Groźba zamachu terrorystycznego	Alarm słowny, radiowęzeł, dziennik elektroniczny	Sygnal słowny

VIII. Telefony alarmowe

- Policja 997
- Straż Pożarna 998
- Pogotowie Ratunkowe 999
- Telefon alarmowy telefonów komórkowych 112
- Pogotowie Energetyczne 991
- Pogotowie Gazowe 992
- Pogotowie Ciepłownicze 993
- Pogotowie Wodno -Kanalizacyjne 994
- Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego 987
- Infolinia Policji (połączenie bezpłatne) 800 120 226
- SMS interwencyjny dla osób głuchoniemych 723 986 112

IX. Sposób powiadamiania służb specjalnych:

Wybierz jeden z w/w numerów. Po zgłoszeniu się dyżurnego operatora instytucji mów spokojnie wyraźnie, podając następujące informacje:

- Podaj miejsce zdarzenia i rodzaj zagrożenia.
- Podaj liczbę napastników i opisz ich wygląd.
- Podaj informacje o zagrożeniu życia i zdrowia osób przebywających w budynku.
- Określ i podaj liczbę ofiar, jeżeli takie były.
- Podaj numer telefonu, z którego nadawana jest informacja o zdarzeniu.
- Opisz najszybszą/najbezpieczniejszą drogę dojazdu do miejsca zdarzenia.
- Podaj swoje nazwisko, pełnioną funkcję w szkole/placówce.
- Po powiadomieniu nie odkładaj słuchawki do czasu potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia.

X. Sposób postępowania z uczniami ze SPE

1. Osoby odpowiedzialny za koordynację działań w zakresie postępowania z uczniami ze SPE w sytuacji zagrożenia - nauczyciel wspomagający i pedagog szkoły.
2. Osoba odpowiedzialna za opracowanie listy osób ze SPE i uaktualnianie jej na bieżąco - pedagog szkolny.
3. Osoba odpowiedzialna za zapoznanie wszystkich nauczycieli z zachowaniami i reakcjami uczniów z określoną niepełnosprawnością lub chorobą przewlekłą w sytuacji zagrożenia - pedagog szkolny.
4. Osoba odpowiedzialna za opracowanie i modyfikację procedur postępowania z uczniami ze SPE w sytuacji zagrożenia - pedagog szkolny.
5. Sposób postępowania z uczniami ze SPE w sytuacji zagrożenia np.:
 - a) Uczeń na wózku
 - wyznaczenie osoby odpowiedzialnej za opiekę nad uczniem,
 - osoba na wózku wyprowadzana jest jako ostatnia,
 - jeżeli nie ma możliwości wyprowadzenia wózka należy wynieść ucznia na plecach lub na tzw. siodełku.
 - b) Uczeń z zaburzeniami emocjonalnymi (z autyzmem, zespołem aspergera)
 - osobą odpowiedzialną za opiekę nad uczniem jest nauczyciel wspomagający,
 - podjęcie próby uspokojenia ucznia,
 - w sytuacji bezpośredniego zagrożenia przytrzymanie i unieruchomienie ucznia np. na podłodze, „w foteliku”,
 - uzyskanie pisemnej zgody rodziców na zastosowanie wszelkich środków (również przymusu) w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia.

XI. Zarządzanie na wypadek sytuacji kryzysowej

1. Personel działający w trakcie zagrożenia
2. Osoby odpowiedzialne za monitorowanie stanu zabezpieczeń przed osobami z zewnątrz - woźny szkoły, nauczyciel wychowania fizycznego.
3. Zapoznać z procedurami postępowania w sytuacji zagrożenia pracowników i uczniów
Osoby odpowiedzialne: dyrektor i wicedyrektor szkoły.
4. Wyznaczyć i sprawdzać kierunki i drogi ewakuacji. Osoby odpowiedzialne - pracownik bhp, dyrektor szkoły.
5. Wyznaczyć i wyposażyć w środki pierwszej pomocy określone pomieszczenia - higienistka szkolna.
6. Alternatywne miejsce ewakuacji - boisko wielofunkcyjne.
7. Źródła alarmowania - dyżurka woźnego, sekretariat szkoły.
8. Częstotliwość ćwiczeń w przypadku określonych zagrożeń - przynajmniej raz w roku szkolnym.

9. Informację o zaplanowanych ćwiczeniach - **groźba zamachu terrorystycznego** (wtargnięcie na teren placówki obcej osoby) oraz **napastnik z groźnym narzędziem** należy bezwzględnie przekazać wszystkim osobom w nich uczestniczącym.
10. Osoba odpowiedzialna za zabezpieczenie dokumentów i planów szkoły - sekretarz szkoły.

XII. Obowiązki pracowników:

1. Zapoznać się z rodzajami alarmów i nauczyć się ich rozpoznawania.
2. Zapamiętać rodzaje komunikatów ostrzegawczych i ćwiczyć je z uczniami.
3. Nauczyć się na pamięć numerów telefonów Służb Ratowniczych.
4. Uczestniczyć w ćwiczeniach posługiwania się technicznymi środkami alarmowymi.
5. Zapamiętać miejsca rozmieszczenia środków alarmowych i głównych wyłączników.
6. Zapamiętać miejsca schronienia na wypadek zagrożenia i niemożliwości ewakuacji.
7. Zapamiętać/zapisać numery telefonu do dyrektora szkoły i osób decydujących w zagrożeniu.
8. Przypominać sobie obowiązujące instrukcje i procedury w szkole.
9. Realizować programy profilaktyczne o zagrożeniach ze swoimi uczniami.
10. Alarmy w sytuacjach kryzysowych traktować poważnie i odpowiedzialnie.
11. Postępować zgodnie z obowiązującymi procedurami.